

Sygn. akt III AUa 696/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Białecka
Sędziowie:	SSA Romana Mrotek (spr.) SSA Urszula Iwanowska
Protokolant:	St. sekr. sąd. Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 31 stycznia 2013 r. w Szczecinie

sprawy M. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 15 maja 2012 r. sygn. akt VI U 1517/10

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 696/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 września 2010 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił M. L. prawa do emerytury wskazując, że ubezpieczony udowodnił jedynie 5 lat, 8 miesięcy i 29 dni ubezpieczenia zamiast 20 lat wymaganych ustawą. Do stażu pracy nie zaliczono okresu pracy w Wyższej Szkole Rolniczej w M. w latach 1959 – 1962 oraz w Zakładach (...) w S. z uwagi na brak dowodów zatrudnienia. Nie doliczono również okresu pracy od 12 kwietnia 1975 roku do 25 listopada 1977 roku w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) z uwagi na brak świadectwa pracy lub wykazu dniówek obrachunkowych. Nie zaliczono ponadto okresów od 15 maja 1982 roku do 31 marca 1984 roku oraz od 16 września 1986 roku do 10 października 1988 roku z uwagi na brak zgłoszenia do ubezpieczenia.

W odwołaniu od decyzji M. L. podniósł, że decyzja ta jest niezgodna ze stanem faktycznym, albowiem w latach 1959-1962 pracował w Wyższej Szkole Rolniczej w M. oraz w Zakładach (...) w S. oraz w Zakładzie (...) w Z. w okresie

od 15 maja 1982 roku do 10 października 1988 roku, na dowód czego dołączył świadectwo pracy z dnia 7 listopada 2010 r. wystawione przez J. P. i niezawierające okresu zatrudnienia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Wyrokiem z dnia 15 maja 2012 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie w VI Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie M. L..

Sąd pierwszej instancji ustalił, że ubezpieczony (ur. w (...) roku) w okresie od 1 czerwca 1966 roku do 30 stycznia 1967 roku odbywał zasadniczą służbę wojskową. W okresach od 1 października 1963 roku do 31 grudnia 1963 roku, od 1 kwietnia 1964 roku do 31 maja 1966 roku, od 1 kwietnia 1967 roku do 31 maja 1969 roku, od 1 września 1970 roku do 31 grudnia 1970 roku oraz od 1 czerwca 1971 roku do 31 grudnia 1973 roku M. L. zatrudniony był w Zakładzie Robót Drogowych u E. D.. Ponadto w okresie od 12 kwietnia 1975 roku do 25 listopada 1977 roku ubezpieczony był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) na stanowisku pracownika fizycznego- betoniarza. Natomiast w okresie od 1 kwietnia 1984 roku do 15 września 1986 roku ubezpieczony był zatrudniony w Zakładzie (...) w Z. u J. P..

Sąd Okręgowy w oparciu o treść art. 27 i 28 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2004 r., nr 39, poz. 353 ze zm.; dalej jako ustawa emerytalna) zważył, że M. L. nie spełnia ustawowego wymogu posiadania 20-letniego okresu składkowego i nieskładkowego, który warunkuje przyznanie emerytury. Ubezpieczony nie przedstawił żadnych wiarygodnych dowodów potwierdzających wskazywane okresy zatrudnienia. (...) Przyrodniczy we W. (następca prawny Wyższej Szkoły Rolniczej w M.) nie posiada akt osobowych ani płacowych wnioskodawcy. M. L. nie potrafił nawet wskazać dokładnych dat swojego zatrudnienia w placówce czy też zajmowanego stanowiska. Odnośnie zatrudnienia u E. D., z uwagi na brak wiarygodnych dowodów dotyczących innego aniżeli wynikający z dokumentacji ZUS okresu zatrudnienia, Sąd Okręgowy ustalił, że ubezpieczony pracował u tego pracodawcy z przerwami w okresach od 1 października 1963 roku do 31 grudnia 1963 roku, od 1 kwietnia 1964 roku do 31 maja 1966 roku, od 1 kwietnia 1967 roku do 31 maja 1969 roku, od 1 września 1970 roku do 31 grudnia 1970 roku oraz od 1 czerwca 1971 roku do 31 grudnia 1973 roku. Co do pracy w Zakładzie (...) w Z., sąd pierwszej instancji uznał za udowodniony jedynie okres od 1 kwietnia 1984 roku do 15 września 1986 roku, bowiem tylko za ten okres dysponował wiarygodnym dowodem w postaci potwierdzenia opłacania składek na ubezpieczenie społeczne za wnioskodawcę. Na podstawie informacji organu rentowego ustalono, że M. L. nie figuruje w systemie informatycznym ZUS-u jako osoba prowadząca działalność gospodarczą. Ponadto za pobawione wartości dowodowej uznał Sąd Okręgowy świadectwo pracy z dnia 7 listopada 2010 roku, które miało świadczyć o tym, że ubezpieczony w okresie od 15 maja 1982 roku do 10 października 1988 roku zatrudniony był w Zakładzie (...) w Z.. Natomiast zaliczenie do stażu pracy M. L. okresu pracy w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...) (od 12 kwietnia 1975 roku do 25 listopada 1977 roku) nastąpiło już w zaskarżonej decyzji.

Po doliczeniu okresu zatrudnienia u E. D. (7 lat i 6 miesięcy) do ustalonych już przez organ rentowy 5 lat, 8 miesięcy i 29 dni ubezpieczenia, w tym okresu zatrudnienia w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej (...), Sąd Okręgowy uznał, że ubezpieczony posiada okres ubezpieczenia w wymiarze 13 lat, 2 miesięcy i 29 dni, zamiast wymaganych do uzyskania prawa do emerytury 20 lat. Tym samym brak podstaw do przyznania M. L. prawa do emerytury.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł ubezpieczony, który podniósł, że nie zgadza się z rozstrzygnięciem i wnosi o jego zmianę. M. L. przedłożył dwa oświadczenia, mające stanowić dowód tego, że pracował w gospodarstwach rolnych przez ponad 5 lat. Zadeklarował ponadto, że przedłoży dalsze oświadczenia, z których wynikać będzie, że pracował ponad 20 lat, przy czym nie był zawsze ubezpieczony.

W odpowiedzi na apelację ubezpieczonego organ rentowy wniósł o jej oddalenie w całości.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja M. L. nie zasługiwała na uwzględnienie. Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych oraz trafnej oceny prawnej, które sąd drugiej instancji w całości podziela i przyjmuje za własne bez potrzeby ich powielania.

Rozstrzygnięcie sporu zasadza się na kluczowej dla sprawy kwestii, że w postępowaniu sądowym fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie mogą być dowodzone wszelkimi dostępnymi środkami dowodowymi, bez ograniczeń obowiązujących w postępowaniu administracyjnym przed organem rentowym. Do sądu orzekającego należy zaś ocena wiarygodności i mocy dowodowej wszystkich zgromadzonych w sprawie dowodów. Ustalenie zatrudnienia w ramach stosunku pracy, które ma przesądzać o dodatkowym stażu ubezpieczeniowym, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), który w postępowaniu przed sądem może być udowodniany wszelkimi środkami dowodowymi. Nie obowiązują wówczas ograniczenia wynikające z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (por. wyrok Sądu Najwyższego z 14 czerwca 2006 r., sygn. I UK 115/06). Zgodnie jednak z art. 232 k.p.c. to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych na wnioskodawcy spoczywa ciężar wykazania tych okoliczności, od których zależy prawo do określonego świadczenia rentowo-emerytalnego, jak i jego wysokości.

Tym samym w niniejszym postępowaniu na M. L. spoczywał ciężar udowodnienia tego, że we wskazywanym przez siebie okresie świadczył pracę w warunkach zatrudnienia, umożliwiającego uwzględnienie w ogólnym, jak i szczególnym stażu pracy dla potrzeb emerytalnych. W opinii Sądu Apelacyjnego ubezpieczony nie zdołał w tym zakresie przedstawić wiarygodnych dowodów, podczas gdy Sąd Okręgowy na podstawie istniejących szczątkowych dokumentów pracowniczych oraz zeznań świadków dokonał możliwych ustaleń.

Trzeba mieć przy tym na względzie, że zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, a zatem, jak podkreśla się w orzecznictwie, z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności (tak też w orzeczeniach Sądu Najwyższego z 17 listopada 1966 r., sygn. II CR 423/66; z 24 marca 1999 r., sygn. I PKN 632/98; z 18 lipca 2002 r., sygn. IV CKN 1256/00). Zdaniem Sądu Apelacyjnego ocena zgromadzonych w rozpatrywanej sprawie dowodów poczyniona przez sąd pierwszej instancji, na okoliczność stażu ubezpieczeniowego M. L. nie wykracza poza granice art. 233 § 1 k.p.c.

Wywodząc apelację od wyroku sądu pierwszej instancji ubezpieczony w zasadzie nie wskazuje żadnych okoliczności, które mogłyby podważyć prawidłowość poczynionych w sprawie ustaleń. Godząc się niejako z zaliczeniem do stażu ubezpieczeniowego 13 lat, 2 miesięcy i 29 dni, apelujący oferuje nowe dowody z zeznań świadków mające uzupełnić brakujący okres składkowy i nieskładkowy potrzebny do uzyskania prawa do emerytury z art. 29 ustawy.

Tymczasem zaliczenie nieudokumentowanych spornych okresów składkowych z przebiegu ubezpieczenia do stażu ubezpieczeniowego na podstawie zeznań świadków lub przesłuchania strony zainteresowanej jest dopuszczalne tylko w przypadkach nie budzących żadnych wątpliwości co do spójnego i precyzyjnego - rodzajowego oraz czasowego potwierdzenia się udowodnianych okoliczności (wyrok Sądu Najwyższego z 9 stycznia 1998 r., sygn. II UKN 440/97, OSNP z 1998 r., nr 22, poz. 667). W razie przeprowadzenia w zasadzie wyłącznie dowodów z zeznań świadków, nie mogą one, choćby ze względu na znaczny upływ czasu, stanowić wystarczająco pewnego źródła dla rekonstrukcji faktów o rodzaju zatrudnienia, warunkach pracy i płacy oraz pozostałych niezbędnych okoliczności, w szczególności, gdy dotychczas przedłożone dokumenty tego nie potwierdzają, a zeznania świadków obarczone są znacznym stopniem ogólnikowości, tak jak w niniejszej sprawie.

Już z samych pisemnych „oświadczeń” świadków zawnioskowanych przez ubezpieczonego wynika, że nie potrafią oni precyzyjnie umiejscowić w czasie zatrudnienia ubezpieczonego, czemu nie należy się dziwić zważywszy na znaczny upływ czasu. Nie wiadomo czy łączący strony stosunek prawny miał charakter cywilnoprawny (umowa o dzieło, zlecenia) czy może pracowniczy. W tym ostatnim przypadku nie wiadomo nawet jaki był czas pracy M. L.. Brak

jest szcążtkowej nawet dokumentacji pozwalającej chociaźby częściowo zweryfikować prawdziwość prezentowanych obecnie twierdzeń.

Na koniec wskazać należy, że prezentowane przed sądem drugiej instancji dowody dotyczyć mają okresów ubezpieczenia, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia zaskarżonej decyzji organu rentowego. Jeśli ubezpieczony znajduje podstawy do wnioskowania o zaliczenie do 20-letniego okresu składkowego i nieskładkowego nowych okresów zatrudnienia, powinien je zgłosić we właściwym miejscowo oddziale Zakładu Ubezpieczeń Społecznych celem wydania nowej decyzji.

Wobec przedstawionej powyżej oceny Sąd Apelacyjny, nie znajdując podstaw do uwzględnienia apelacji, orzekł jak w sentencji wyroku na mocy art. 385 k.p.c.